

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Πιστωτικές Μονάδες ECTS
EDUC-544	Θεωρία και Κριτική της Λογοτεχνίας	9
Προαπαιτούμενα	Τμήμα	Εξάμηνο
Κανένα	Παιδαγωγικών Σπουδών	Χειμερινό/Εαρινό
Κατηγορία Μαθήματος	Γνωστικό Πεδίο	Γλώσσα Διδασκαλίας
Υποχρεωτικό	Διδακτική της γλώσσας και της λογοτεχνίας	Ελληνική
Επίπεδο Σπουδών	Διδάσκων	Έτος Σπουδών
2 ^{ος} Κύκλος	Δρ Δημήτρης Πολίτης	1 ^ο
Τρόπος Διδασκαλίας	Πρακτική Άσκηση	Συναπαιτούμενα
Προσωπική Επικοινωνία	N/A	Κανένα

Στόχοι Μαθήματος:

Το μάθημα επιδιώκει έναν απολογισμό των ερευνών στο πεδίο της Θεωρίας της Λογοτεχνίας. Εξετάζονται κομβικά ζητήματα και τάσεις στις έρευνες και στις συζητήσεις για τη Λογοτεχνία και τη Θεωρία της από τις παλαιότερες μέχρι τις σύγχρονες εκδοχές της.

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι:

- Να διερευνηθούν οι επιστημολογικές και ιδεολογικές βάσεις, οι ποικίλες μέθοδοι, καθώς και τα διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά δεδομένα που προσδιορίζουν τις θεωρητικές θέσεις αλλά και τις θεωρίες, συνολικά.
- Να εντοπιστεί η γενικότερη προβληματική κάθε θεωρίας, σε μια προσπάθεια ο φοιτητής/η φοιτήτρια να αντιληφθεί την ιστορικότητα και την κοινωνική συγκρότηση της Λογοτεχνίας.
- Εστιάζοντας στην τετράδα συγγραφέας - κείμενο - συγκείμενο - αναγνώστης, το μάθημα εξετάζει μικροσκοπικά και μακροσκοπικά το λογοτεχνικό φαινόμενο μέσα από τη συνομιλία που οι διάφορες θέσεις και θεωρίες αναπτύσσουν μεταξύ τους, επιχειρώντας έτσι να προσδώσει μια ολιστική εικόνα της Λογοτεχνίας και της Θεωρίας της.
- Επιδιώκεται η εφαρμογή των θεωριών που μελετώνται σε κείμενα τόσο από τη Νεοελληνική και την Παγκόσμια Λογοτεχνία, όσο και από τη Λογοτεχνία για Παιδιά και Νέους.
- Απώτερος στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών με τις βασικές αρχές της Θεωρίας της Λογοτεχνίας, καθώς και με ειδικότερα ζητήματα ερμηνείας των λογοτεχνικών κειμένων.
- Η σύνδεση του θεωρητικού προβληματισμού για τη λειτουργία και τον ρόλο της Λογοτεχνίας με τις διαφορετικές πρακτικές αναγνωστικής/διδακτικής προσέγγισης των λογοτεχνικών κειμένων θα προσφέρει τη δυνατότητα κατανόησης της δυναμικής τους ως λόγου, ως τέχνης και ως πολιτισμικής έκφρασης, γενικότερα, θέτοντας έτσι τη βάση για την ολοκλήρωση αυτής της διασύνδεσης στο πλαίσιο του μαθήματος της Διδασκαλίας της Λογοτεχνίας (EDUC-546).

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. προβληματίζονται εποικοδομητικά σχετικά με το περιεχόμενο και τις εννοιολογικές παραμέτρους των όρων: «Λογοτεχνία», «Θεωρία της Λογοτεχνίας» και «Κριτική της Λογοτεχνίας».
2. Εξετάζουν κομβικά ζητήματα και τάσεις της Θεωρίας και Κριτικής της Λογοτεχνίας.
3. διερευνούν τις επιστημολογικές και ιδεολογικές βάσεις, τις θεωρητικές αρχές, τις μεθόδους και τα πολιτισμικά δεδομένα που προσδιορίζουν την κάθε θεωρία.
4. Διασυνδέουν τη Θεωρία της Λογοτεχνίας με την κριτική και τη διδακτική της Λογοτεχνίας.
5. εφαρμόζουν Θεωρίες Λογοτεχνίας σε συγκεκριμένα κείμενα τόσο από τη Νεοελληνική και την Παγκόσμια Λογοτεχνία, όσο και από τη Λογοτεχνία για Παιδιά και Νέους.
6. Αντιλαμβάνονται/να αναδεικνύουν την πολλαπλή δυναμική των λογοτεχνικών κειμένων και να ελέγχουν την αξιοπιστία των θεωρητικών αρχών που εφαρμόζουν.

Περιεχόμενο Μαθήματος:

- Έννοια και προβληματική των όρων: «Λογοτεχνία», «Θεωρία της Λογοτεχνίας», Κριτική της Λογοτεχνίας» (και άλλων συναφών όρων).
- Η ιστορική εξέλιξη της Θεωρίας και της Κριτικής της Λογοτεχνίας (από τον ρομαντισμό στην Αποδόμηση και στις Αναγνωστικές Θεωρίες), καθώς και των Θεωριών για την Ανάγνωση (ως η πιο πρόσφατη εξέλιξη στον χώρο της Θεωρίας της Λογοτεχνίας).
- Η αναγνωστική-ερμηνευτική διαδικασία σύμφωνα με τις παλαιότερες θεωρήσεις του λογοτεχνικού κειμένου και με τις σύγχρονες εκδοχές της Θεωρίας της Λογοτεχνίας.
- Διάκριση των Θεωριών Λογοτεχνίας [με τη βοήθεια της κατηγοριοποίησης που προτείνει η S. Suleiman σε έξι εκδοχές: Ρητορική, Σημειωτική-Στρουκτουραλιστική, Φαινομενολογική, Κοινωνιολογική (Ιστορική), Ερμηνευτική (Μετακριτική), Υποκειμενική-Ψυχαναλυτική].
- Αναλυτική παρουσίαση των παραπάνω (έξι) εκδοχών των Θεωριών (θεωρητικές σχολές και τάσεις, εκπρόσωποι, βασικά θεωρητικά κείμενα, κ.λπ.) και εφαρμογή τους σε λογοτεχνικά κείμενα (πεζά και ποιητικά).
- Χρήση/εφαρμογή θεωρητικών αρχών στις κριτικές προσεγγίσεις και στη διδακτική αξιοποίηση των λογοτεχνικών κειμένων μέσα στη σχολική τάξη.

Μαθησιακές Δραστηριότητες και Διδακτικές Μέθοδοι:

Διάλεξη, Βιωματικά εργαστήρια, Ατομική και ομαδική εργασία, Ατομική καθοδήγηση, Ανάλυση μελετών περίπτωσης, Παρουσιάσεις από φοιτητές.

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Διαμορφωτική αξιολόγηση-ανατροφοδότηση, Ατομική εργασία, Ομαδική εργασία- παρουσίαση, Τελική εξέταση.

Απαιτούμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας	Eagleton Terry Μετάφραση: Μαυρωνάς Μιχάλης	Οδυσσέας	2008	9789602100523
Μετά την Αισθητική: Θεωρητικές Δοκιμές και Ερευνητικές Αναγνώσεις της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας	Τζιόβας Δημήτρης	Οδυσσέας	2003	9789602104224
Η Θεωρία της Λογοτεχνίας στην Πράξη της Διδασκαλίας	Φρυδάκη Ευαγγελία	Κριτική	2003	9789602183151
Θεωρίες Λογοτεχνίας τους Εικοστού Αιώνα: Δομισμός, Μαρξισμός, Αισθητική της Πρόσληψης, Σημειωτική	Douwe Fokkema, Elrud Ibsch μετάφραση: Γιάννης Παρίσης	Πατάκη	1997	9789606003370
Ξεκλειδώνοντας το Κείμενο: Μια Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας	Hawthorn Jeremy μετάφραση: Μαρία Αθανασοπούλου	Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης	1993	9607309464
The Reader in the Text: Essays on Audience and Interpretation	Suleiman Susan & Crosman Inge	Princeton University Press	1980	1400857112

Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Το Φάντασμα της Θεωρίας: Λογοτεχνία-Κριτική- Ιστορία	Δημηρούλης Δημήτρης	Πλέθρον	1993	9789607599780

Τα όρια της Ερμηνείας	Umberto Eco Μετάφραση: Κονδύλη Μαριάννα	Γνώση	1993	9789602355459
Όψεις της Ανάγνωσης	Μαίρη Λεοντίνη Μετάφραση: Κώστας Αθανασίου, Φώτης Σιατίτσας	Νήσος	2000	9789607711267
Θεωρίες λογοτεχνίας και ερμηνευτικές προσεγγίσεις κειμένων για παιδιά και νέους	Γεώργιος Δ. Παπαντωνάκης	Πατάκη	2009	9789601631776
Θεωρία Λογοτεχνίας και Νεοελληνική Λογοτεχνική Κριτική	Πεσκέτζη Μαρία	Σαβάλλας	2003	9789604608935
Προοπτικές του Κειμένου	Σαμαρά Ζωή	Κώδικας	2000	9789601211756
Η Διπλή Ανάγνωση του Κειμένου: Για μια Κοινωνιοσημειωτική της Αφήγησης	Τζούμα Άννα	Επικαιρότητα	1991	9789602052181
Θεωρία της λογοτεχνίας	Τσιώλης Γιάννης	Καστανιώτης	1996	9789600314113
Ο Καθρέφτης και το Φως	Abrams M. H. Μετάφραση: Αρης Μπερλής	Κρητική	2001	9789602182321
Ο Δαίμων της Θεωρίας: Λογοτεχνία και Κοινή Λογική	Compagnon Antoine Μετάφραση: Τζούμα Άννα	Μεταίχμιο	2001	9789603754428
Λογοτεχνική Θεωρία: Μια Συνοπτική	Culler Jonathan Μετάφραση:	Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης	2000	9605241145

Εισαγωγή	Καίτη Διαμαντάκου			
Εισαγωγή στις Σπουδές της Λογοτεχνίας: Μέθοδοι του Κειμένου	Delcroix Maurice & Hallyn Fernand Μετάφραση: Βασιλαράκης Ιωάννης	Gutenberg	1997	9789600106503
Ιστορία της Θεωρίας της Λογοτεχνίας. Ιστορικές, φιλοσοφικές και ψυχολογικές όψεις της Θεωρίας της Λογοτεχνίας στον 20 ^ο αιώνα	C. Knellwolf, C. Norris	Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη Α.Π.Θ.)	2010	9789602311424
Από τον Φορμαλισμό στον Μεταδομισμό	επιμέλεια: Raman Selden μετάφραση: Μιχάλης Πεχλιβανίδης	Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη Α.Π.Θ.)	2004	9789602311028
The future of Literary Theory	Cohen Ralph	Routledge	1989	9780415900775
The Return of the Reader. Reader-response Criticism	Freund Elizabeth Ed: Terence Hawkes	Methuen	1987	9780416344103
The Act of Reading: A Theory of Aesthetic Response	Iser Wolfgang	The Johns Hopkins University Press	1978	9780801821011
Desire in Language: A Semiotic Approach to Literature and Art	Kristeva Julia Μετάφραση: Thomas Gara, Alice Jardine, Leon Roudiez Επιμέλεια: Leon Roudiez	Blackwell	1993	9780231048071

The Reader, the Text, the Poem: The Transactional Theory of the Literary Work	Rosenblatt Louise	Southern Illinois University Press	1978	9780809308835
Reader-Response Criticism: From Formalism to Post-structuralism	Tompkins Jane	The John Hopkins University Press	1992	9780801824012